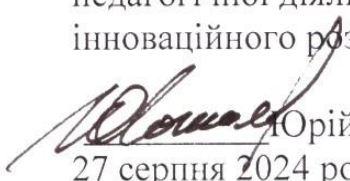

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної медієвістики та україністики

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, проректор з науково-
педагогічної діяльності та
інноваційного розвитку, професор

Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

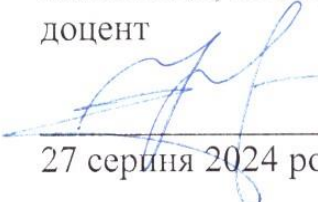
Проректор з науково-педагогічної
роботи, доцент

Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування,
доцент

Ірина КУРИЛЯК
27 серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ МУЗИКИ»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Всі профілізації
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК1.5)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1)
Термін викладання	1 семестр
Факультет	Всі факультети
Форма навчання	Денна, заочна

Львів – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія музики» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка 26 серпня 2024 року (Протокол №1)

Розробники:

ГРАБ Уляна Богданівна – професор, доктор мистецтвознавства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музичної медієвістики та україністики «30» серпня 2024 р., протокол № 1.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета курсу – передбачає не лише володіння студентом знаннями із загальної історії музики та історії філософії, але потребує від бакалавра здатності до узагальнень на основі синтезування мистецьких процесів із змінами світосприйняття суспільства. Формою контролю є семінарські заняття та заключний залік. Основною метою курсу є сприяння вихованню доброго музиканта, здатного самостійно аналізувати та узагальнювати філософсько-мистецькі явища.

Основним завданням курсу є – опанування історико-проблематичними процесами, які суміжно співвіснували і взаємовпливали впродовж різних історичних періодів. Тому курс використовує та узагальнює знання і навички з дисципліни «Історія музики», «Історія філософії», «Історія мистецтв» тощо. Основними формами роботи курсу є лекції з аудіо- та відео- ілюстраціями, практичні заняття (аналітична робота з літературою з проблем естетики), самостійна робота з спеціалізованою літературою.

Мета та завдання курсу передбачають:

- Розширення знань у галузі філософії, історії та теорії музики;
- Ознайомлення з працями визначних філософів та музикознавців стосовно проблем розвитку музичного мистецтва в контексті розвитку культури;
- Формування уявлень у бакалавра про філософські обґрунтування музичної творчі як композиторської так і виконавської.

Після опанування курсу студенти повинні

знати:

- історико-культурні етапи розвитку музики як важливої складової у розвитку суспільства;
- у чому полягає зв'язок музичного елементу з філософськими та богословськими системами;
- праці визначних філософів та музикознавців стосовно проблем розвитку музичного мистецтва.

вміти:

- володіти музикознавчою методологією в контексті сакрального обряду;
- орієнтуватись в особливостях розвитку сакрального музичного мистецтва у різних історико-культурних формаціях.
- аналізувати особливості філософсько-богословської думки в комплексному осмисленні з позиції розвитку музичного мистецтва.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9	Здатність працювати автономно
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики /.
СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)				
	Екзамени	Заліки	Атестаційні ек		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	І курс		ІІ курс		
						Всього	у тому числі:			С е м е с т р и				
							лекційні	індивідуал ьні		практичні	1	2	3	4
											Кількість тижнів в семестрі			
											15/4	15/2	15/4	15/2
											Філософія музики	1		

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		3	90	30/6	30/6			60/84
	1	3	90	30/6	30/6			60/84
Всього		3	90	30/6	30/6			60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

			Кількість годин	
			Аудиторні (денна)	Аудиторні (заочна)
		I семестр Змістовий модуль 1. Філософський контекст середньовічної музики.		
1	Тема 1	Античні філософські школи про значення музики в суспільстві.	3	1
2	Тема 2	Музичне мистецтво у філософському сприйнятті середньовічної Західної Церкви. Вчення Боеція.	3	
3	Тема 3	Етичний зміст музики у працях музичних теоретиків Середньовіччя	3	1
4	Тема 4	Праці Умберто Еко з дослідження музичної естетики	3	1

		Середньовіччя.		
5	Тема 5	Візантійські богослови про синергетичні засади творчості. Вчення Палами.	3	1
		Змістовий модуль 2. Філософське осмислення музики від Ренесансу до XX ст.		
6	Тема 1	Музика в гуманістичному наративі Ренесансу.	3	
7	Тема 2	Філософське осмислення музики у барокову добу.	3	1
8	Тема 3	Протестантизм та секуляризація і їх вплив на храмове музичне мистецтво	3	
9	Тема 4	Філософія Сковороди – архетип національної творчості в добу Просвітництва.	3	1
10	Тема 5	Філософія музики у дослідженнях XX ст. Львівська філософсько-естетична школа і концепція Р. Інгардена.	3	
	Всього		30	6

**Самостійна робота
(денна, заочна)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Музика у працях античних філософів.	8/10
2	Музика у римському суспільстві: на межі античності та середньовіччя.	6/10
3	Музика у світоглядній системі Боеція та його послідовників. Musica mundana.	10/10
4	Українська філософська школа про мистецтво. Григорій Сковорода.	8/10
	Поточний контроль	2/10
5	Трактування мистецтва у філософії доби Просвітництва.	7/10
6	Мистецтво у богослов'ї Юркевича.	5/5
7	Церковно-музична проблематика у папських повчаннях: Пій X та Андрея Шептицького.	5/5
8	Філософія XX ст. про мистецтво.	6/10
	Підсумковий контроль (екзамен)	3/4
Разом		60/84

Теми підсумкового контролю (екзамену)

№ з/п	Назва теми
1	Сприйняття значення музики у філософських трактатах Середньовіччя.
2	Відображення музичної складової у творах українських філософів.
3	Трактування музичного елементу у постановах церковних Соборів.
Разом	

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

/ А / «відмінно» (90 – 100) / (45-50)

– глибоке засвоєння лекційного матеріалу, систематична самостійна робота, вміння охарактеризувати музичне явище в контексті відповідної епохи та стилю, глибоке знання процесів, що відбуваються в суміжних видах мистецтва, вміння логічно побудувати власну думку та узагальнити попередньо опрацьований матеріал, використання додаткової літератури, знання музичного матеріалу. орієнтується не **лише** в основній рекомендованій літературі, але й в додаткових новіших джерелах з даного курсу; вільно оперує спеціальною термінологією; має власне відношення до предмету, зіставляє, порівнює отриману інформацію з власним досвідом та уявленнями, творчо осмислює цілі і завдання курсу. Продуктивний, творчий рівень опанування матеріалу.

/ В / «дуже добре» (82 – 89) / (41-44)

– студент майже вільно володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; часто однак не може зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

/ С / „добре” (74 – 81) / (37-40)

– студент володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; не може натомість зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

/ D / „задовільно” (64 – 73) / (32-36)

– загальна орієнтація в проблематиці курсу, часткове самостійне опрацювання джерел, достатнє володіння науковим термінологічним словником та практичним застосуванням необхідних знань. репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Переважно фрагментарний рівень опанування матеріалу.

/ E / „достатньо”, (60 – 63) / (30-31)

- студент має певне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання достатньо фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного

застосування у професійній діяльності. Фрагментарний рівень опанування матеріалу.

/ FX/ „незадовільно” (35 – 59) / (18-29)

- студент має приблизне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання дуже фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує майже повне незнання спеціальної літератури, у більшості випадків неспроможність у визначенні основних положень і дефініцій; лише частково демонструє знання основних категорій і понять дисципліни без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується повною відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

/ F/ „незадовільно”, (0 – 34) / (0-17)

- студент знає окремі факти, події, назви, проте плутається в них, не диференціює за фундаментальними ознаками, не укладає в послідовність за будь-якими фундаментальними ознаками; не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; **не** володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. Методи контролю

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу в кінці навчального року на іспиті.

9. Методичне забезпечення

1. Проблеми розвитку філософської думки на Україні у працях Д.Чижевського: Методичні матеріали. Львів: ЛПІ, 1992. 66 с.
2. Надольська, В. Матеріальна і духовна культура народів світу: методичні рекомендації до вивчення нормативного курсу «Етнологія» для студентів Міністерство освіти і науки України, Волинський державний університет ім. Лесі Українки, Кафедра археології та джерелознавства. Луцьк: Редакційно-видавничий відділ «Вежа», 2000. 72 с.
3. «Філософія». Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни Міністерство науки і освіти України, Київський національний економічний університет. 2-е вид. Київ: Київський національний економічний університет, 2001. 224 с.
4. Культурологічно-релігійознавчий практикум: навчально-методичний посібник Людмила Пітусь, Валерій Стеценко; Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2011. – 440 с.
5. Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи з курсу «Історія релігійних вчень» / Український Католицький Університет, Філософсько-богословський факультет, Кафедра філософії; уклад : О.М. Шепетяк. Львів: Філософсько-богословський факультет УКУ, 2011. – 34 с.
6. Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи з вивчення курсу «Історія сакрального мистецтва» Український Католицький Університет, Філософсько-богословський факультет, уклад Ігор Жук. Львів: Гуманітарний факультет УКУ, 2012. 26 с.

Базова література

1. Бузький М. Континуальність буття. *Філософія*: Курс лекцій. Київ: Либідь, 1994. 574 с.
2. Зенкін К. Музика у богословсько-філософській системі О.Ф.Лосєва. *Музика і біблія*. Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ, 1999. Вип. 4. С. 45-57.
3. Клеман О. Витоки. Париж, 1994. 384 с.
4. Козаренко О. Львівська філософсько-естетична школа й актуальні проблеми українського музикознавства. *Musica humana: Збірник статей кафедри музичної україністики ЛДМА ім. М. Лисенка*. Львів: 2003. С. 161-169.
5. Кримський С. Ейдоси зустрічі культур (метологічний екскурс). *Українська тема у світовій культурі*: Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ: Омега-Л, 2001. Вип. 17. С. 42-49.
6. Лаба В. Патрологія. Львів: Свічадо, 1998. 550 с.
7. Ле Гофф Жак. Середньовічна уява. Львів: Літопис, 2007. 350 с.

8. Музика і філософія. До 150-ліття зустрічі Вагнера і Ніцше: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 7-8 листопада 2018 р.). Львів, 2018. 206 с.
9. Овсійчук В. Проблеми духовності у мистецтві. *Українське сакральне мистецтво*. Львів: Свічадо, 1994. С. 106-113.
10. Петрова О. Пасіонарна енергія мистецької України. *Українська тема у світовій культурі*: Науковий вісник НМАУ ім. П.Чайковського. Київ, 2001. С. 75-81.
11. Ржевська М. Історичне музикознавство та теорія динаміки культури: перспективи міждисциплінарних досліджень. *Культурологічні проблеми української музики*: Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ: Омега-Л, 2001. Вип. 16. С. 107-114.
12. Ушкалов Л. Світ українського барокко. Харків: Око, 2019. 112 с.
13. Федик О. Мова як духовний адекват світу. Львів: Місіонер, 2000. 298 с.
14. Шестаков В. Музична естетика західноєвропейського середньовіччя. Київ: Музична Україна, 1976. 261 с.
15. Ярема Володимир (протопресв). Дивний світ ікон. Львів: 2018. 74 с.

Допоміжна література

1. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. Київ: Дух і література, 2000. 494 с.
2. Дюбі Жорж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство 980-1420 років. Київ: Юніверс, 2003. 320 с.
3. Курціус Ернст. Європейська література і латинське середньовіччя. Львів 2007.
4. Маринович М. Українська ідея і християнство або коли гарцюють кольорові коні апокаліпсису. Київ: Дух і література, 2003. 279 с.
5. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Львів: ЛБА, 2020. 238 с.
6. James J. *Muzyka sfer: O muzyce, nauce i naturalnym porządku wszechświata* / перекл. з англ. Mięczyński Godyń. Kraków: Znak 2020. 267 с.